

ความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองกับความรับผิดชอบของนายตำรวจระดับอาวุโส

ร้อยตำรวจเอก มนต์ชัย ศรีประเสริฐ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-859-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16656416

Political Secularization and Responsibility of
Senior Police Officers

Police Captanin MONCHAI SRIPRASERT

ศูนย์วิทยพัชกร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-859-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ / ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ
ระดับอาวุโส

โดย ร.ต.อ.มนตรีชัย ศรีประเสริฐ

สาขาวิชา การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Handwritten signature

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Handwritten signatureประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ จรุง สุภาพ)

Handwritten signatureอาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

Handwritten signatureกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ พ้องแผ้ว)

มนต์ชัย ศรีประเสริฐ : ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับความรับผิดชอบของ
นายตำรวจระดับอาวุโส (Political Secularization and Responsibility
of Senior Police Officers) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ,
165 หน้า ISBN 974 - 631 - 859 - 4

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับความ
รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของนายตำรวจระดับอาวุโส ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจ
ทางการเมือง กับความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของนายตำรวจระดับอาวุโส รวมทั้งศึกษาถึงความ
สัมพันธ์ของระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง กับความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และสำรวจหา
ทัศนคติทางการเมือง ของนายตำรวจเหล่านี้ว่าได้ให้ความสำคัญต่อการมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
เมืองอย่างไร โดยเฉพาะการนำเอาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ไป
ปรับใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะนายตำรวจผู้บริหารระดับอาวุโส

การศึกษาใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ เก็บข้อมูลจากประชากรวิจัย ซึ่งเป็นนายตำรวจอาวุโส
ที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานชั้นสูง จำนวน 71 คน และหลักสูตรผู้กำกับการ จำนวน
150 คน ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงกันยายน 2536

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรวิจัยมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ไม่มีผลต่อความ
รับผิดชอบของประชากรวิจัย และพบว่าปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และความรู้ความเข้าใจ
ทางการเมือง ไม่มีผลต่อความรับผิดชอบของประชากรวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การเมือง การปกครองไทย
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ ๕.๐๙.๐๑
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C430085 : MAJOR GOVERNMENT
KEY WORD:

POLITICAL SECULARIZATION/POLITICAL IDEALOGY/
POLITICAL PROCESS/POLITICAL PARTICIPATION/
RESPONSIBILITY

MONCHAI SRIPRASERY : POLITICAL SECULARIZATION AND
RESPONSIBILITY OF SENIOR POLICE OFFICERS.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.DR.PRECHA HONGSGRILAES.

165 PP. ISBN 974 - 631 - 859 - 4

This research aims at studying political secularization and responsibility of senior police officers in carrying out their work, different levels of political secularization and responsibility of senior police officers as well as relations between these two issues. It also conducts a survey on these senior police officers' altitude-- how they render significance to political secularization and especially how they apply and adapt political secularization in the democratic system to their working as senior police officers.

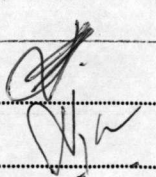
The research in done by collecting data and dividing senior police officers into groups. The data is gathered from the research population-- comprising 71 senior police officers who attended a higher-level administrative training program and 150 senior police officers who attended the training program for police superintendents during May-september 1993.

The result of the research is that the research population understands that political secularization dees not have an effect on their responsibility, as well as other factors, in economic and social aspects, and political secularization do not affect the research population's responsibility.

ภาควิชา การปกครอง.....

สาขาวิชา การเมือง การปกครองไทย.....

ปีการศึกษา 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ๖.๗.๙.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือแนะนำจากท่านอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้คอยควบคุมดูแลให้คำแนะนำและกระตุ้นเตือนด้วยความใกล้ชิดตลอดมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณตัวแทนนายตำรวจอาวุโสที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 13 และหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ 20 ซึ่งให้ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ตำรวจสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์

ส่วนดีทั้งหมดของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดา ค.ต.ชูลิทธิ ศรีประเสริฐ กับมารดา นางสมบูรณ์ ศรีประเสริฐ ผู้คอยประคับประคองและเป็นกำลังใจมอบสิ่งดีงามให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ร้อยตำรวจเอก มนต์ชัย ศรีประเสริฐ

มีนาคม 2538

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูปประกอบ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	อรั้มภบท	1
	สภาพและความสำคัญของปัญหา	4
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
	สมมติฐานในการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	8
	วิธีดำเนินการวิจัย	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
	นิยามศัพท์สำคัญ	10
	การนำเสนอผลการวิจัย	10
2	แนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา	11
	แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	11
	แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ	18
	แนวความคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง	28
	แนวความคิดเกี่ยวกับการอบรมกล่อมเกลา และการเรียนรู้ทางการเมือง	36

บทที่

	แนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง	53
	แนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	58
	แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการประชาธิปไตย	61
3	ระเบียบวิธีในการวิจัย	70
	สมมติฐานในการศึกษา	70
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	71
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	76
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
	การวิเคราะห์ข้อมูล	82
4	ผลการวิจัย	84
5	สรุปผลการวิจัย	183
	รายการอ้างอิง	144
	ภาคผนวก	156
	ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

3.1	คุณลักษณะของประชาธิปไตย	80
4.1.1	ความคิดทางการเมืองของนายตำรวจระดับ อาวุโสในด้านอุดมการณ์ทางการเมือง	90
4.1.2	ความคิดทางการเมืองของนายตำรวจระดับ อาวุโสในด้านกระบวนการทางการเมือง	99
4.1.3	ความคิดทางการเมืองของนายตำรวจระดับ อาวุโสในด้านแนวปฏิบัติทางการเมือง	106
4.2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมกับอุดมการณ์ทางการเมือง	117
4.2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมกับกระบวนการทางการเมือง	119
4.2.3	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมกับแนวปฏิบัติทางการเมือง	122
4.2.4	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	125
4.2.5	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางเศรษฐกิจ และสังคมกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ ระดับอาวุโส	128

4.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดในด้านอุดมการณ์ ทางการเมืองกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ ระดับอาวุโส	130
4.2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทาง การเมืองกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ ระดับอาวุโส	132
4.2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติทางการเมือง กับความรับผิดชอบของนายตำรวจระดับอาวุโส	134
4.2.9 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจทาง การเมืองกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ ระดับอาวุโส	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
1. กระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง	24
2. เส้นแนวชาย-ขวาของอุดมการณ์	35
3. สภาพการณ์ที่เรียกว่า "ก้าวหน้า" หรือ "ถอยหลัง"	36
4. ตัวแบบการอบรมกล่อมเกลาและการเรียนรู้ทางการเมือง	52

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย